

ประสิทธิผลของผ้าปิดตาแบบใหม่ต่อการเลื่อนหลุดและการระคายเคือง ต่อผิวหนังทารกขณะส่องไฟเพื่อรักษาอาการตัวเหลือง

กนกภูมิ ค่วยเทศ¹, จิราวรรณ ดีเหลือ²

¹โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ กรมอนามัย

²คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาการตัวเหลืองในทารกแรกเกิดเป็นปัญหาที่พบบ่อยจากการมีระดับบิลิรูบินในเลือดสูงกว่าปกติ หากไม่ได้รับการรักษาอาจก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา เช่น ภาวะสมองพิการถาวรเนื่องจากภาวะบิลิรูบินสูง¹ การรักษาอาการตัวเหลืองในทารกแรกเกิดมีหลายวิธี แต่ส่วนใหญ่มักใช้วิธีการส่องไฟเป็นหลัก ซึ่งการรักษาโดยการส่องไฟทารกจำเป็นต้องได้รับการส่องไฟเป็นระยะเวลาและต่อเนื่อง การได้รับแสงเป็นเวลานานอาจทำให้เกิดการระคายเคืองและเป็นอันตรายต่อจอตา จนเกิดตาบอดได้³ ดังนั้นจึงต้องปิดตาทารกให้มิดชิดขณะส่องไฟ ผ้าปิดตาขณะทารกที่ได้รับการส่องไฟเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ป้องกันดวงตาของทารกตัวเหลืองในขณะส่องไฟ ถ้าเกิดการเลื่อนหลุดหรือเกิดการระคายเคืองอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่องไฟ จากการศึกษา Intervention study แบบ interrupted time series design ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบอัตราการเลื่อนหลุดของผ้าปิดตาและการระคายเคืองต่อผิวหนังทารกขณะส่องไฟเพื่อรักษาอาการตัวเหลืองระหว่างกลุ่มที่ใช้ผ้าปิดตาแบบใหม่และแบบเดิมเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการเลื่อนหลุดและการระคายเคืองขณะทารกในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ ที่มีภาวะตัวเหลืองและได้รับการส่องไฟช่วงปีงบประมาณ 2559-2560 จำนวน 60 คนแบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ผ้าปิดตาแบบเดิมจำนวน 30 คนและกลุ่มที่ใช้ผ้าปิดตาแบบใหม่จำนวน 30 คน โดยมารดาของทารกบันทึกวันที่ตั้งแต่วินิจฉัยการส่องไฟจนถึงสิ้นสุดการส่องไฟ ปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ การเปรียบเทียบการเลื่อนหลุดและการระคายเคืองระหว่างผ้าปิดตาแบบใหม่และผ้าปิดตาแบบเดิม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ด้วยสถิติ t-test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .00

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างคือทารกที่ได้รับการส่องไฟโดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ผ้าปิดตาแบบเก่าและที่ใช้ผ้าปิดตาแบบใหม่พบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ใกล้เคียงกันโดยไม่มีมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 1-2 วัน และน้ำหนักอยู่ในช่วง 2500-3500 กรัม

จากการเปรียบเทียบอัตราการเลื่อนหลุดของผ้าปิดตาแบบใหม่โดยใช้สถิติ t-test พบว่าผ้าปิดตาแบบใหม่มีอัตราการเลื่อนหลุดน้อยกว่าผ้าปิดตาแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 และอัตราการระคายเคืองของการใช้ผ้าปิดตาแบบใหม่น้อยกว่าอัตราการระคายเคืองของผ้าปิดตาแบบใหม่น้อยกว่าผ้าปิดตาแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 อีกทั้งผ้าปิดตาแบบใหม่ยังมีการใช้เพียง 1 ชิ้นต่อวัน ซึ่งน้อยกว่าจำนวนชิ้นการใช้ของผ้าปิดตาแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00

จากการประเมินความพึงพอใจโดยรวม ความเหมาะสม และความง่ายต่อการใช้งานของผ้าปิดตาแบบใหม่เปรียบเทียบกับผ้าปิดตาแบบเดิม พบว่า ผ้าปิดตาแบบใหม่มีความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน มากกว่าผ้าปิดตาแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00-0.11